

Fimmtudaginn 18. maí 1995.

Nr. 432/1992.

Ívar Valbergsson

(Hjalti Steinþórsson hrl.)

gegn

Stakksvík hf. og

Útgerðarfélagi Akureyringa hf.

(Arnmundur Backman hrl.)

Vinnusamningur. Vélstjóri. Uppsögn.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómaramarnir Garðar Gíslason og Gunnlaugur Claessen og Gunnar M. Guðmundsson, fyrrverandi hæstaréttardómari.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 7. desember 1992 að fengnu áfrýjunarleyfi 30. nóvember s. á. Hann krefst þess, að stefndi Stakksvík hf. verði dæmdur til að greiða sér 629.590 krónur með hæstu lögleyfðu dráttarvöxtum samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands á hverjum tíma frá 1. nóvember 1990 til greiðsludags auk málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti. Hann krefst þess og, að stefnda Útgerðarfélagi Akureyringa hf. verði dæmt skylt að þola staðfestingu á sjóveðsrétti í skipi þess, Sólbaki, EA 307, áður Aðalvík, KE 95, fyrir tildæmdum fjárhæðum.

Stefndu krefjast staðfestingar hins áfrýjaða dóms og málskostnaðar úr hendi áfrýjanda fyrir Hæstarétti.

Stefndi Útgerðarfélag Akureyringa hf. bauð áfrýjanda að gegna áfram stöðu sinni á skipinu, sem var staða vélstjóra. Þáði hann það, en hvarf síðar frá samþykki sínu og tók ekki við starfinu. Að svo vöxnu máli getur áfrýjandi ekki reist launakröfu sína á uppsagnarbréfi Hraðfrystihúss Keflavíkur hf. eða ákvæðum sjómannalaga nr. 35/1985. Þegar af þessari ástæðu ber að staðfesta niðurstöðu hins áfrýjaða dóms.

Áfrýjandi greiði stefndu málskostnað, eins og í dómsorði greinir.

D ó m s o r ð :

Hinn áfrýjaði dómur skal vera óraskaður.

Áfrýjandi, Ívar Valbergsson, greiði stefndu, Stakksvík hf. og

Útgerðarfélagi Akureyringa hf., 70.000 krónur samtals í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 17. desember 1991.

Mál þetta, sem tekið var til dóms að loknum munnlegum málflutningi 11. þ. m., hefur Ívar Valbergsson, kt. 130563-5899, Faxabraut 3, Keflavík, höfðað fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn Ríkharði Jónssyni, kt. 281024-2489, Reykjabraut 4, Þorlákshöfn, stjórnarformanni Stakksvíkur hf., kt. 521190-1249, Vatnsnesvegi 2, Keflavík, fyrir hönd félagsins, og Péttri Bjarnasyni, kt. 130851-3129, Stapasíðu 9, Akureyri, stjórnarformanni Útgerðarfélags Akureyringa hf., kt. 670269-4429, Fiskitanga, Akureyri, fyrir hönd félagsins, með þingfestingu málsins 14. maí 1991.

Dómkröfur stefnanda eru þær, að stefnda Stakksvík hf. verði dæmt að greiða stefnanda 629.590 kr. auk hæstu lögleyfðra dráttarvaxta samkvæmt ákvörðun Seðlabanka Íslands á hverjum tíma frá 1. nóvember 1990 til greiðsludags.

Þá er krafist málskostnaðar úr hendi Stakksvíkur hf. samkvæmt gjaldskrá LMFÍ, og beri málskostnaðarfjárhæð vexti frá 15. degi eftir dómsuppsögu til greiðsludags samkvæmt III. kafla vaxtalaga. Þá er þess krafist, að virðisaukaskattur verði tildæmdur af málflutningsþóknun, samanber ákvæði laga nr. 50/1988.

Einnig er þess krafist, að Útgerðarfélagi Akureyringa hf. verði dæmt skylt að þola staðfestingu á sjóveði í skipi þess, Sólbaki, EA 307, áður Aðalvík, KE 95.

Stefndu krefjast aðallega sýknu af öllum kröfum stefnanda. Til vara er þess krafist, að dæmd fjárhæð verði lækkuð verulega. Í báðum tilfellum er krafist, að þeim verði tildæmdur málskostnaður, og beri málskostnaðarfjárhæð vexti frá 15. degi eftir dómsuppsögu til greiðsludags samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987.

Stefnandi gerði grein fyrir því við aðalmeðferð máls þessa, að Hraðfrystihús Keflavíkur hf. hefði verið lagt niður, en hið stefnda fyrirtæki Stakksvík hf. hefði tekið við öllum réttindum og skyldum þess félags.

Sáttaumleitanir fyrir dómi hafa ekki borið árangur.

Málavextir eru þeir, að stefnandi var um alllangan tíma fastráðinn vélstjóri á togskipinu Aðalvík, KE 95, nú Sólbakur, EA 307. Skipið var í eigu Hraðfrystihúss Keflavíkur hf., sem og gerði það út. Hinn 25. júlí 1990 var stefnanda sagt upp störfum vegna ætlaðra breytinga á rekstri félagsins og/ eða sölu skipsins, eins og segir í uppsagnarbréfi til hans, dags. 25. júlí 1990.

[Sbr. dóm bæjarþings Reykjavíkur í málinu nr. 431/1992: Stefán Ás-mundsson gegn Stakksvík hf. o. fl., bls. 1431–1435 hér að framan.]

Í máli þessu er ekki tölulegur ágreiningur milli aðila, en deilt er um, hvernig beri að túlka 2. mgr. 9. gr., samanber 2. mgr. 27. gr., samanber og 1. mgr. 25. gr. sjómannalaga nr. 35/1985, ásamt uppsagnarbréfi því, sem hér að framan er greint.

Óumdeilt er með aðilum máls þessa, að stefnanda var boðið áframhald-andi starf hjá nýja eiganda skipsins, og verður ekki annað ráðið af gögnum máls þessa og yfirlýsingum lögmanna við munnlegan málflutning en stefn-andi hafi þegið boð um áframhaldandi starf á skipinu og þar með hafi stofnast með aðilum bindandi samkomulag. Fallast ber á það með stefndu, að ákvæðum sjómannalaga nr. 35/1985 um uppsagnarfrest og rétt til launa sé ætlað að tryggja launþega fyrir tjóni með þriggja mánaða uppsagnarfresti eða launum í þrjá mánuði, ef honum er vikið úr starfi fyrirvaralaust, svo sem vegna gjaldþrots útgerðar eða sölu skips. Með því að þiggja áframhald-andi starf á skipinu verður að telja, að stefnandi hafi fallist á að vinna út uppsagnarfrestinn hjá stefnda Útgerðarfélagi Akureyringa hf. Það, að stefnandi kaus síðar að hafna starfi hjá félaginu, verður ekki talið breyta réttarstöðu hans að þessu leyti. Verður því eigi talið, að nefnd ákvæði sjó-mannalaga nr. 35/1985 verði túlkuð svo, að stefnandi hafi, eins og á stóð, jafnframt átt rétt til launa hjá Hraðfrystihúsi Keflavíkur hf., nú Stakksvík hf., og Útgerðarfélagi Akureyringa hf.

Stefnandi heldur því fram, að með skýru orðalagi uppsagnarbréfs Hrað-frystihúss Keflavíkur hf. hafi félagið, nú stefndi Stakksvík hf., skuldbundið sig til að greiða stefnanda laun í þrjá mánuði. Með hliðsjón af ofanrituðu þykir verða að túlka yfirlýsingu þessa til samræmis við ákvæði sjómanna-laga. Samkvæmt því gat stefnandi aðeins reist á henni rétt til launa í þrjá mánuði, væri honum ekki boðið starf eða hann hafnaði starfi hjá nýjum eig-anda skipsins eða Hraðfrystihúsi Keflavíkur hf. eða arftaka þess félags. Ber því að taka til greina kröfu stefndu um sýknu í málinu.

Samkvæmt niðurstöðu málsins þykir málskostnaður hæfilega ákveðinn 100.000 kr.

Georg Kr. Lárusson, aðalfulltrúi yfirborgardómara, kvað upp dóminn.

D ó m s o r ð:

Stefndu, Stakksvík hf. og Útgerðarfélag Akureyringa hf., skulu vera sýknir af kröfum stefnanda, Ívars Valbergssonar, í máli þessu. Stefnandi skal greiða stefndu 100.000 kr. í málskostnað, og skal máls-kostnaðarfjárhæð, ef til kemur, bera dráttarvexti að liðnum 15 dögum

frá dagsetningu dóms þessa að telja til greiðsludags samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987.

Dómi þessum ber að fullnægja innan 15 daga frá lögbirtingu hans að telja að viðlagðri aðför að lögum.
